

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 01.02.2019.

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

1 Eylül 2016 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 674 sayılı Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi kapsamında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP)'ne bağlı 3'ü büyükşehir, 7'si ilbelediyesi olmak üzere toplam 95 belediyeye kayyum atanmıştır. Kayyumların ilk göreve geldikleri Eylül 2016'dan bugüne 2,5 yıla yakın bir zaman geçmiştir.

Kayyum atanmış olan 95 DBP'li belediyeden aralarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Van Büyükşehir Belediyesi ve Mardin Büyükşehir Belediyesi olmak üzere 13'ü, 2017 yılında Sayıştay müfettişleri tarafından denetlenmiş ve ilgili raporlar Ekim 2018'de Sayıştay'ın internet sitesinde yayınlanmış, TBMM'ye de sunulmuştur.

Aşağıda, yayınlanan Sayıştay raporları kapsamında 4 belediyenin 2017 Sayıştay raporlarına göre bütçeleri verilmiştir. Bu belediyelerden üçünün 2016 yılında kayyum atanmadan önceki Sayıştay raporları bütçe gerçekleştirmeleri de karşılaştırma amaçlı sunulmuştur. Ancak, Kayapınar Belediyesi 2016 yılında Sayıştay tarafından denetlenmediği ve kayyum atandıktan sonra bütçesi gerçekleşmesi kamuoyu ile paylaşılmadığı için ilgili belediyenin 2016 bütçe gerçekleşmesi tabloya eklenememiştir.

2017 BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

	Gider	Gelir	Fark	Borçlanma Oranı
DİYARBAKIR BB	678.521.133,00 ₺	641.800.327,00 ₺	-36.720.806,00 ₺	5,72%
KAYAPINAR	191.223.326,00 ₺	111.695.439,00 ₺	-79.527.887,00 ₺	71,20%
MARDİN BB	362.976.978,00 ₺	290.314.572,00 ₺	-72.662.406,00 ₺	25,03%
VAN BB	624.053.529,00 ₺	528.681.251,00 ₺	-95.372.278,00 ₺	18,04%

2016 BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

	Gider	Gelir	Fark
DİYARBAKIR BB	515.844.585,59 ₺	541.961.823,07 ₺	+ 26.117.237,48 ₺
MARDİN BB	250.747.912,40 ₺	252.662.107,67 ₺	+ 1.914.195,27 ₺
VAN BB	452.365.457,79 ₺	431.024.874,18 ₺	- 21.340.583,61 ₺

Sayıştay raporlarından ve yerelden elde edilen bilgiler kapsamında;

- 1- Tabloda görüldüğü üzere Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Kayapınar Belediyesi, Mardin Büyükşehir Belediyesi ve Van Büyükşehir Belediyesi 2017 bütçe gerçekleştirmelerinde ciddi bütçe açıkları ve dolayısıyla borçlanmalar görülmektedir. Yine tabloda görüldüğü üzere kayyum atanmadan önce hem Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi hem de Mardin Büyükşehir Belediyesi bütçe fazlası vermişlerdir. Ancak, kayyum atandıktan sonra bu belediyeler hem bütçe fazlasını tüketmişlerdir, hem de bunun üzerine ciddi miktarlarda borçlanmaya gitmişlerdir. Örneğin, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin Hafif Raylı Sistem projesi için 2016'da DBP'li Belediye döneminde arttırmış olduğu 26.117.237,48₺ bütçe artışı da harcanmış ve bunun yanısıra 10,5 milyon liranın üzerinde borçlanmaya gidilmiş ve toplamda 36 milyar liranın üzerinde bütçe açığı verilmiştir. Diğer çarpıcı bir örnek olarak, Van Büyükşehir Belediyesi'nin 21.340.583,61 ₺ olan bütçe açığı 2017'de 95.372.278,00 ₺ olmuştur. Aynı biçimde Kayapınar Belediyesi 79.527.887,00 ₺ borçlanmaya giderek %71,20 gibi kapatılması oldukça zor bir bütçe açığı vermiştir.

Bu belediyelerin 2017 detaylı bütçe gerçekleştirmeleri (gelir ve giderler, personel giderleri, proje harcamaları, ihaleler vb. tüm detaylar ile) nedir? Bu bütçe açığını oluşturan kentsel çalışmalar nelerdir?

- 2- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Kanun Uygulanacak İhale Usulleri başlığı altında 18. Maddede a) Açık İhale Usulü, b) Belli İstekliler Arasında İhale Usulü ve c) Pazarlık Usulünü sayılmıştır. Kamu ihaleleri uygulamalarında genel kabul açık ihale usulü olurken, Belli İstekliler Arasında İhale ve Pazarlık Usulü istisna usuller olmuştur. Pazarlık Usulünün hangi durumlarda kullanılacağı aynı kanunun 21/B maddesinde net biçimde tarif edilmiştir.

Ancak, kayyum atanan hemen hemen tüm belediyelerde %70'e varan oranlarında ihalelerin pazarlık usulü ile yapıldığı, çoğu ihalenin ise aynı firmalara defalarca verildiği yerelden aktarılan bilgilerle mevcuttur. Özellikle yüksek borçlanmaya giden Kayapınar Belediyesi'nde bu durum ayyuka çıkmış, neredeyse tüm ihaleler pazarlık usulü ile aynı firmalara verilmiştir.

Yine Sayıştay raporunda da belirtildiği gibi Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale edilen ilçe yolları yapım işi ihalelerinin incelenmesinde, isteklilere ihale dokümanı içerisinde kalem bazında pursantaj oranlarının da verildiği görülmüş, böylece yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesine aykırı hareket edilmiştir.

Bu kapsamda, kayyum atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Mardin Büyükşehir Belediyesi, Van Büyükşehir Belediyesi ve Kayapınar Belediyesi'nin kayyum atandıktan sonra 01.01.2019'a kadar gerçekleşen **toplam ihale sayısı, bu ihalelerin ayrı ayrı miktarları, verildikleri firmaların isimleri** nedir?

- 3- Bahsi geçen belediyelerde yapılan ihalelerin kaç ı açık ihale ile ve kaç ı pazarlık usulü verilmiştir?
- 4- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen şartlara göre yapılmayan ihalelerin cezaları açıkça belirtilmiştir. Bu kapsamda, ihale usulüne aykırı yapılan ihalelerin tespiti durumunda kayyumlar ile ilgili herhangi bir yasal süreç başlatılacak mıdır?
- 5- 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan yerel seçimler göz önünde bulundurulduğunda, devlet görevlileri olan kayyumların ataması sonucu borçlanmaya giden belediyelerin borçları ile ilgili nasıl bir işlem uygulanacaktır? Kayyumların devlet tarafından KHK ile atandığı göz önüne alındığında nereye harcandığı kamuoyuna açıklanmayan yüksek miktardaki bu borçların devlet tarafından üstlenilmesi düşünülmekte midir?
- 6- Yerel halk tarafından sıkça dillendirildiği üzere Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kayyumu Cumali Atilla tarafından 750.000,00 TL'lik makam odası mobilyası alındığı iddiası gerçek midir?
- 7- Belediyelere merkezi hükümet tarafından verilen bütçe, yerel yönetimler kapsamında vatandaşlara daha iyi bir kentsel yaşam sunmak üzere ayrılan bir bütçedir. Ancak kayyum atamaları ile birlikte belediyelerde kayyumların güvenliğini sağlama amaçlı başta X-ray cihazlar, kurşun geçirmez camlar, sağır odalar, korumalar için özel araçlar olmak üzere birçok kalemd e harcamaların yapıldığı bilinmektedir. Kayyum atandığı günden itibaren 01.01.2019 tarihine kadar yapılan güvenlik harcamaları ne kadardır ve kayyumların güvenliği için yapılan bu harcamalar, vatandaşlara hizmet için ayrılan belediye bütçesinden mi karşılanmaktadır?